

El Fossar

Sant Hipòlit de Voltregà

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Carrer de l'Església, 8-24 - Passatge del Fossar, 33-37
Emplaçament A ponent del nucli antic, entre l'església parroquial i les escales del passatge del Fossar
Alçada: 536m

Coordenades:

Latitud: 42.01599
Longitud: 2.23658
UTM Est (X): 436791
UTM Nord (Y): 4651833

Classificació

Número de fitxa 08215 - 111
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle X-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Catàleg de béns protegits, POUM aprovat 5/6/2020
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: Diversos propietaris

Fitxes associades:

[Casa Carrer de l'Església, 26](#)
[Carrer de l'Església, 8](#)
[Can Palmerola](#)
[Can Ponç](#)
[Can Bernardí](#)

Can Castells

Casa del carrer de l'Església, 33

Casa del carrer de l'Església, 35

Autoria de la fitxa

Adriana Geladó Prat

Data de registre de la

dc., 04/03/2020 - 01:00

fitxa:

Data de la darrera revisió: dt., 31/03/2026 - 12:06

Descripció

Conjunt disposat a l'entorn de la plaça Anselm Clavé, en el punt més alt del nucli antic. Es tracta d'un espai obert de planta rectangular, delimitat pel carrer de l'Església al nord, pel passatge del Fossar a ponent, per les cases de cal Campaner i cal Cristaire a migdia i amb l'accés situat a la banda de llevant. Les façanes de tramuntana i ponent són contínues i es troben obertes en la seva intersecció, pel traçat del carrer de l'Església. És un espai únic destinat a parc, amb unes dimensions de 30 metres per 22 metres, delimitat amb un muret de còdols de riu i capçat amb llosa de pedra o maó ceràmic disposat a sardinell. L'accés principal es fa mitjançant una escalinata que neix a l'extrem de ponent de la placeta que hi ha davant de l'església parroquial, mentre que els altres accessos es realitzen a peu pla des del carrer de l'Església. L'espai interior de la plaça és pla, amb un paviment tou de sauló i arbres en tot el seu perímetre. Al costat de migdia hi ha un parterre enjardinat continu, amb diferents espècies d'arbres i plantes. La urbanització de la plaça es completa amb diferents jocs infantils al costat de ponent, un monument dedicat a Anselm Clavé al centre i diversos bancs. Pel que fa als carrers que delimiten aquesta plaça estan pavimentats per llambordins de formigó de diferent format i color, diferenciant les zones de circulació rodada amb les dels vianants. Les construccions són entre mitgeres, amb una alçada variable entre planta baixa i dos pisos o planta baixa i quatre nivells. Els edificis del passatge del Fossar estan esglaonats pel fort pendent del carrer, amb una composició típica d'arquitectura popular i finestres emmarcades amb carreus i llindes de pedra, així com els paraments arrebossats. Sobretot es perceben com una unitat les cases dels números 33 i 35. Pel que fa a les construccions del carrer de l'Església estan força més alterades, donades les reformes i rehabilitacions ocasionades al llarg del temps. Destaca el conjunt d'edificis antics reformats a principis del segle XX (números 8-14), que mantenen un aspecte unitari amb paraments arrebossats, ràfecs de fusta i cornises motllurades, balcons i les més que destacables galeries reculades dels pisos superiors. Alhora, aquestes construccions es barregen amb construccions de més alçada (amb una estètica típica dels anys 70 del segle XX) i amb d'altres rehabilitacions més recents.

Observacions:

Altres noms relacionats amb aquest espai: plaça del Fossar.

Història

Es tracta d'un dels espais històrics del municipi, situat a redós de l'església parroquial de Sant Hipòlit. Les primeres referències documentals relacionades amb aquest temple són del segle X. Des dels seus inicis ja conformava un nucli de població agrupat al seu entorn, amb una sagrera documentada des del segle XII i un fossar. En el tram documentat del carrer de l'Església es conserven exemples d'arquitectura popular relacionats amb l'ofici de paraire. Durant els segles XVI i XVIII era la zona on molts dels teixidors i paraires de la vila hi tenien casa. La majoria d'edificis tenien obradors a la planta baixa i aprofitaven part del carrer per desenvolupar les seves tasques. Durant aquestes dècades, les autoritats eclesiàstiques mostraven el seu malestar pel mals usos que es portaven a terme en aquest indret. Posar teles a assecar, etc. eren

pràctiques habituals a la zona del fossar. De fet, el passatge del Fossar s'emmarca en aquest moment d'esplendor del gremi de paraires i teixidors. A mitjans del segle XIX, amb la instal·lació de la burgesia local a la plaça Nova, es van produir diverses transformacions que variaren les característiques d'aquest espai. Entre d'altres reformes s'enderrocaren un parell d'habitatges propers a l'església i al fossar, per tal d'aconseguir una zona més higiènica i espaiosa. L'any 1857, amb la construcció d'un nou cementiri a les afores del poble (avui plaça Catalunya), la zona passà a convertir-se en la plaça del Fossar (hi havia una font actualment desapareguda). Des de finals de segle i fins l'any 1931, aquest espai es va denominar oficialment plaça d'Alfons XIII. Posteriorment, durant la Segona República espanyola, fou anomenada com plaça de Francesc Macià. Finalment, pels voltants de l'any 1955, l'espai adopta la denominació actual de plaça d'Anselm Clavé i la seva fisonomia actual. En aquest sentit, cal indicar que el carrer de l'Església fou denominat carrer de Lluís Companys en temps de la República. Pel que fa a les reformes dutes a terme en aquest espai, i segons la documentació custodiada a l'arxiu municipal de la vila, entre els anys 1927 i 1928 es dugué a terme el projecte de reforma i alineació del carrer de l'Església i de la plaça del Fossar, que també regulà l'espai davanter del temple parroquial i la millora de l'accés al carrer de l'Església des del carrer dels Marquesos de Palmerola, mitjançant la gran escalinata que encara es conserva. L'any 1999, en el marc d'un projecte d'urbanització de diversos carrers del casc antic, l'espai fou afectat en relació a les reformes del carrer de l'Església. Aquest projecte fou signat per l'arquitecte J.M. Claparols.

Bibliografia

ANGLADA I ARBOIX, Emília (2008). Noms propis del Voltreganès. Vic: Eumo Editorial, Centre d'Estudis del Voltreganès, p. 29, 55, 60 73-74, 123. Torelló, Sant Vicenç, Sant Pere, Sant Hipòlit, Masies de Voltregà, Roda de Ter i Masies de Roda 1984. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General d'Urbanisme, 1985, p. 38. SERRALLONGA, Joan; VILA, Assumpta; ESPADALER, Ramon (1986). Sant Hipòlit de Voltregà dins la història. Vic: Eumo, p. 74-76, 81, 100, 105. SERRALLONGA, J.; CROSAS, C.; CASAS, P.; SERRA, L. (2014). Sant Hipòlit de Voltregà, l'empenta d'un poble. Vic: Ajuntament de Sant Hipòlit de Voltregà, Eumo Editorial, Museu del Ter, p. 51, 74-76, 98, 103. SERVEIS TÈCNICS MUNICIPALS (2019). "Catàleg de béns a protegir". Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Sant Hipòlit de Voltregà. Document per a l'aprovació definitiva, setembre 2019. Codi identificador: 03.CA.

